Lietas arhīva Nr. A42-01188-17/18
ECLI:LV:ADRJRIT:2017:1213.A420339916.1.S

S P R I E D U
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rīgā 2017. gada 13. decembrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese A.Zariņa,

piedaloties pieteicējam /Pers. A/ un atbildētājas Rīgas pašvaldības pusē pieaicinātās iestādes Rīgas domes pārstāvjiem /pers. C/ un /pers. D/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par Rīgas domes priekšsēdētāja 2016. gada 27. oktobra lēmuma Nr. 2?30/RD?16?408-ap atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvalde ar 2016. gada 29. jūnija maksāšanas paziņojumu par nekustamā īpašuma nodokli 2016. gadam Nr. PIPN?16?314985?mp/PIP-16?66506-AL/5-7 pārrēķināja pieteicējam /pers. A/ nekustamā īpašuma nodokli trīs procentu apmērā no nekustamā īpašuma kadastrālās vērtības par nekustamo īpašumu /adrese/. Ar Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvaldes 2016. gada 29. augusta lēmumu Nr. PIP-16-15333-ap maksāšanas paziņojums atstāts negrozīts. Pieteicējs minēto lēmumu apstrīdēja.

[2] Rīgas domes priekšsēdētājs ar 2016. gada 27. oktobra lēmumu Nr. 2-30/RD-16-408-ap sākotnējo lēmumu atstāja negrozītu. Lēmumā norādīti tālāk minētie apsvērumi.

[2.1] Dzīvojamajai ēkai /adrese/, 2012. gada 20. oktobrī ir beidzies Rīgas pilsētas būvvaldes izsniegtās būvatļaujas derīguma termiņš. Minētā ēka līdz 2013. gada 31. decembrim nav nodota ekspluatācijā, kā arī būvatļauja nav atjaunota līdz 2014. gada 31. decembrim.

[2.2] Saskaņā ar likuma "Par nekustamā īpašuma nodokli" pārejas noteikumu 58. punktu piemērojama minētā likuma 3. panta $1.^6$ daļā noteiktā nodokļa aplikšanas kārtība līdz būves nodošanai ekspluatācijā.

[2.3] Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvalde pamatoti pārrēķināja nekustamā īpašuma nodokli trīs procentu apmērā no nekustamā īpašuma kadastrālās vērtības.

[3] Administratīvajā rajona tiesā 2016. gada 25. novembrī saņemts pieteicēja pieteikums par Rīgas domes priekšsēdētāja 2016. gada 27. oktobra lēmuma Nr. 2-30/RD-16-408-ap atcelšanu. Pieteikumā norādīti tālāk minētie apsvērumi.

[3.1] Trīs procentu likme nekustamā īpašuma nodoklim ir noteikta ar mērķi pasargāt sabiedrību un vidi no ilgstoša būvniecības procesa, kā arī dzīves kvalitātes pasliktināšanās ilgstošu būvdarbu dēļ gadījumos, ja būve noteiktajā laikā netiek pabeigta un nodota ekspluatācijā, kā arī novērst nodošanas ekspluatācijā novilcināšanu nolūkā izvairīties no nodokļa maksājumiem. Nekustamais īpašums /adrese/, jau sen ir nodots ekspluatācijā. Būvprojekts ir saistīts ar esošās ēkas uzlabošanu, bet ne jaunceltnes būvniecību. Būvdarbu veikšana sabiedrību, ēkas īpašniekus neietekmē, vidi nedegradē.

[3.2] Rīgas pilsētas būvvalde 2016. gada 26. jūlijā ir pagarināja 2010. gada 14. oktobra būvatļaujas Nr. BV-10-634-abv/Z termiņu līdz 2017. gada 10. jūlijam. Līdz ar to nav pamata uzskatīt, ka būvniecībā pārsniegts normatīvajos aktos noteiktais būvdarbu veikšanas termiņš.

[4] Rīgas dome un Rīgas pilsētas būvvalde iesniedza paskaidrojumu, kurā norādīts, ka pieteicēja pieteikums nav pamatots un ir noraidāms, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā un sākotnējā lēmumā norādītajiem apsvērumiem. Paskaidrojumā papildus norādīts tālāk minētais.

[4.1] Nekustamā īpašuma nodokļa aprēķinā piemērotās tiesību normas nav attiecināmas vienīgi uz no jauna būvējamām ēkām.

[4.2] Līdz likumā noteiktajam termiņam (2014. gada 31. decembris) būvatļaujas derīguma termiņš bija beidzies, būvatļauja nebija atjaunota, tās termiņš netika pagarināts. Iestāde pamatoti piemēroja paaugstināto nodokļa likmi.

[4.3] Pieņemšana ekspluatācijā ir ne tikai ēkas, bet jebkura būvobjekta, kas uzsākts, pamatojoties uz izdoto būvatļauju, un īstenots pēc būvprojekta nosacījumiem, pieņemšana ekspluatācijā.

[5] Tiesas sēdē pieteicējs pieteikumu uzturēja, papildus paskaidrojot, ka nodokļa aprēķins līdz būvatļaujas saņemšanai bija pamatots. Atbildētājas pārstāvji pieteikumu neatzina, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā norādīto argumentu pamata, papildus paskaidrojot, ka strīdus normas mērķis ir novērst ilgstošu būvniecības procesu.

Motīvu daļa

[6] Likuma "Par nekustamā īpašuma nodokli" pārejas noteikumu 58. punkts paredz, ka būvēm, kuru būvniecībai pirms 2013. gada 1. jūlija ir izsniegta būvatļauja, bet tās derīguma termiņš beidzies līdz 2013. gada 31. decembrim un būves nav nodotas ekspluatācijā, un līdz 2014. gada 31. decembrim būvatļaujas nav atjaunotas, ar 2015. gada 1. janvāri piemēro šā likuma 3. panta 1.^{6} daļā noteikto nodokļa aplikšanas kārtību līdz būves nodošanai ekspluatācijā.

Pieteicējs par strīdus būvi bija saņēmis būvatļauju, tās derīguma termiņš beidzās 2012. gada 20. oktobrī, līdz 2014. gada 31. decembrim būvatļauja nebija atjaunota, būve nav pieņemta ekspluatācijā (*lietas 23. lapa*). Par minētajiem faktiskajiem apstākļiem lietas dalībnieku starpā nav strīda. Minētā tiesību norma konkrētajā gadījumā bija piemērojama. Vienlaikus lietas izskatīšanas laikā iestādē pieteicējs pagarināja būvatļaujas termiņu. Lietas dalībnieku starpā pastāv strīds par to, vai būvatļaujas pagarināšana pēc 2014. gada 31. decembra pieļauj likuma "Par nekustamā īpašuma nodokli" 3. panta 1.^{6} daļā noteiktās nekustamā īpašuma nodokļa likmes piemērošanu.

[7] Likuma "Par nekustamā īpašuma nodokli" 3. panta 1.^{6} daļa paredz, ka būvi, kuras būvniecībā pārsniegts normatīvajos aktos noteiktais kopējais būvdarbu veikšanas ilgums, ar nākamo mēnesi pēc būvniecības termiņa izbeigšanās līdz mēnesim, kad parakstīts akts par būves pieņemšanu ekspluatācijā, apliek ar nekustamā īpašuma nodokļa likmi 3 procentu apmērā, ja to ir noteikusi pašvaldība savos saistošajos noteikumos, kurus tā publicē ne vēlāk kā līdz pirmstaksācijas gada 1. novembrim, no lielākās turpmāk minētās kadastrālās vērtības: 1) būvei piekritīgās zemes kadastrālās vērtības; 2) būves kadastrālās vērtības.

Likumprojekta anotācijā norādīts, ka minētās tiesību normas mērķis ir veicināt būvniecības procesa dalībnieku iekļaušanos normatīvajā aktā noteiktajos būvniecības termiņos, nosakot vienādu regulējumu, gan tiem, kuri būvatļaujas saņēmuši pirms maksimālā būvniecības termiņa noteikšanas ar normatīvo aktu, gan tiem, kuri būvatļaujas saņēmuši pēc maksimālā būvniecības termiņa noteikšanas ar normatīvo aktu. Lai pasargātu sabiedrību un vidi no ilgstoša būvniecības procesa, kā arī dzīves kvalitātes pasliktināšanās ilgstošu būvdarbu dēļ, gadījumos, kad būve noteiktajā laikā netiek pabeigta un nodota ekspluatācijā, likumprojekts paredz papildināt likuma 3. pantu ar jaunu daļu, nosakot, ka būvi, kuras būvniecībā pārsniegts normatīvajos aktos noteiktais kopējais būvdarbu veikšanas ilgums, līdz būves pieņemšanas ekspluatācijā apstiprināšanai pašvaldībā apliek ar nekustamā īpašuma nodokļa likmi trīs procentu apmērā (http://titania.saeima.lv/LIVS11/SaeimaLIVS11.nsf/0/E7B435ACC9EFE112C2257BF7004788DD?OpenDocument).

No likumprojekta anotācijas izriet, ka tiesību normas izstrādātājam bija mērķis sakārtot būvniecības nozari, samazināt būvdarbu veikšanas termiņus. No likumprojekta anotācijas neizriet, ka papildu nodokļa slogs būtu plānots arī tajos gadījumos, ja būvatļaujas termiņš būtu pagarināts pēc 2014. gada 31. decembra.

Arī no Finanšu ministrijas tiesai sniegtā skaidrojuma izriet, ka, pieņemot šādu tiesisko regulējumu, bija plānots veicināt, lai nekustamā īpašuma īpašnieki sakārtotu ar būvniecības procesu saistītos dokumentus, proti, savlaicīgi pagarinātu būvatļaujas vai nodotu ēkas ekspluatācijā. Finanšu ministrija norāda, ka likuma "Par nekustamā īpašuma nodokli" 3. panta 1.^{6} daļā noteiktā nodokļu likme ir piemērojama tik ilgi, kamēr īpašnieks nav sakārtojis attiecīgo būvatļauju vai nodevis attiecīgo ēku ekspluatācijā (*lietas 62.?64. lapa*).

[8] Ministru kabineta 2014. gada 19. augusta noteikumu Nr. 500 "Vispārīgie būvnoteikumi" 171. punkts noteic, ka objektiem, kuru būvdarbi ir likumīgi uzsākti līdz šo noteikumu spēkā stāšanās dienai, kuru projekta risinājumi atbilst attiecīgā laikposmā piemēroto normatīvo aktu prasībām un kuriem nepieciešams pagarināt vai atjaunot būvatļauju, būvvalde pagarina būvatļaujas derīguma termiņu līdz laikam, kas nepārsniedz būvatļaujā norādīto maksimālo būvdarbu veikšanas ilgumu. Ja būvatļaujā nebija norādīts maksimālais būvdarbu veikšanas ilgums, būvvalde būvatļaujā norāda šo termiņu atbilstoši šo noteikumu 80. punktam, skaitot termiņu no šo noteikumu spēkā stāšanās dienas. Minēto noteikumu 80. punkts paredz, ka maksimālais būvdarbu veikšanas ilgums līdz būves nodošanai ekspluatācijā: būvēm, kurām tika veikts paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējums, ir pieci gadi; pārējām būvēm – astoņi gadi.

Minētās tiesību normas ir noteikušas maksimālo būvdarbu veikšanas ilgumu, arī to būvatļauju gadījumos, kuru izdošanas laikā maksimālais būvdarbu veikšanas ilgums nebija paredzēts. Minētais tiesiskais regulējums ir radījis vienādus noteikumus gan tiem, kuri būvatļaujas saņēmuši pirms maksimālā būvniecības termiņa noteikšanas ar normatīvo aktu, gan tiem, kuri būvatļaujas saņēmuši pēc maksimālā būvniecības termiņa noteikšanas ar normatīvo aktu. Turklāt tām personām, kuras būvatļaujas saņēmušas pirms maksimālā būvniecības termiņa noteikšanas, astoņu gadu termiņš visos gadījumos rēķināms no 2014. gada 1. oktobra, kad stājās spēkā minētie noteikumi. Neatkarīgi no tā, kurā brīdī šī persona saņems būvatļaujas termiņa pagarinājumu, būvniecības kopējais termiņš nepārsniegs 2022. gadu. Tiesas ieskatā, no tiesību normām neizriet, kāpēc būtu piemērojama atšķirīga nekustamā īpašuma nodokļa likme tajos gadījumos, ja būvatļauja tika pagarināta līdz 2014. gada 31. decembrim vai pēc tā. Būvniecības kopējo termiņu tas neietekmē.

[9] Pieteicēja argumentam par to, ka būvprojekts ir saistīts ar esošas ēkas atjaunošanu, bet ne jaunas celtniecību, būvdarbu veikšana sabiedrību, ēkas īpašniekus neietekmē, vidi nedegradē, nav nozīmes. Strīdus normas tika ieviestas, lai sakārtotu būvniecības procesu kopumā, strīdus normu piemērošanai ir pietiekami konstatēt, ka ir pārkāpts būvatļaujas derīguma termiņš (*sal. Administratīvās apgabaltiesas 2017. gada 2. novembra sprieduma lietā Nr. A420346316 10. punkts*). Līdz ar to paaugstinātā nodokļu likme ir piemērojama līdz būvatļaujas termiņa pagarināšanai.

[10] Ievērojot norādītos apsvērumus, pārsūdzētais lēmums ir atceļams daļā par papildus aprēķināto nekustamā īpašuma nodokli pēc būvatļaujas termiņa pagarināšanas, proti, par laiku no 2016. gada augusta līdz decembrim.

[11] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126. panta pirmo daļu no atbildētājas par labu pieteicējam piespriežama samaksātā valsts nodeva, jo pieteikums daļā ir apmierināms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126. panta pirmo daļu, 246.?251., 253. pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

Apmierināt /Pers. A/pieteikumu daļā.

Atcelt Rīgas domes priekšsēdētāja 2016. gada 27. oktobra lēmumu Nr. 2?30/RD?16?408-ap daļā par papildus aprēķināto nekustamā īpašuma nodokli par laiku no 2016. gada augusta līdz decembrim.

Pārējā daļā /pers. A/ pieteikumu noraidīt.

Piespriest no atbildētājas Rīgas pilsētas pašvaldības par labu /pers. A/ (personas kods /personas kods/) samaksāto valsts nodevu 28,46 *euro*.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese A. Zariņa